

3. Wester S.R., Lyubelsky J. Supporting the thin blue line: Gender-sensitive therapy with male police officers. *Professional Psychology: Research and Practice*. 2005. №36. P.51-58.

4. Wu Y., Sun I.Y., Cretacci M.A. A study of cadets' motivation to become police officers in China. *International Journal of Police Science*. 2009. №11(3). P.377-392.

Науковий керівник: Пономаренко Яна Сергіївна, доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук

Єна Олексій Анатолійович,

*здобувач ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія»
Харківського національного університету внутрішніх справ*

СИСТЕМА МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ КОМБАТАНТІВ (ВETERANІВ)

Реабілітація комбатантів (ветеранів) є складною, комплексною, міжвідомчою і міждисциплінарною проблемою. Для її вирішення потрібні як ефективні рішення на державному рівні, так і узгоджені зусилля юристів, медиків, психологів, соціологів та інших фахівців. Тому важливим кроком вбачаємо обговорення теоретичних засад системи медико-психологічної реабілітації комбатантів (ветеранів).

Жертви кризових ситуацій найчастіше не можуть самостійно впоратися з проблемами та потребують допомоги організованої комплексної системи медико-психологічної реабілітації та соціально-професійної реадaptaції (абілітації). Така система має містити спеціалізовані установи з досвідченими кваліфікованими кадрами (психологи, психофізіологи, психотерапевти, фізичні терапевти, ерготерапевти та ін.), мати умови та можливість реалізувати програми та алгоритми реабілітаційних заходів, а також має бути оснащена відповідним комплексом спеціального обладнання.

Виконання цих умов забезпечується у відомчих медичних реабілітаційних центрах МВС України відповідно до вимог діючих нормативно-правових актів з зазначеного питання, із залученням на різних етапах медико-психологічної реабілітації фахівців Державної установи «Центр психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного відбору МВС України», центр психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного відбору Державних установ «Територіальне медичне об'єднання МВС України» по областях та місту

Києву та психологів Національної поліції та Національної гвардії України. Передбачається, що комплекс алгоритмів та програм, реалізованих у такій взаємодії, включає наступний набір етапів та складових [1]:

Первинна психодіагностика з оцінкою індивідуальних особливостей, проблем та переживань комбатантів (ветеранів). Мета: формування індивідуально орієнтованої програми та алгоритму медико-психологічної реабілітації та соціально-професійної реадаптації. Методики: програмно-апаратні тестові комплекси («Прогноз», «Психолот»); комплекс з урахуванням аналізу варіаційної пульсометрії («Оракул», «Фазаграф» тощо); прилади для оцінки стану серцево-судинної системи («Кардіоплюс»), оксигеметр тощо; комп'ютеризовані методики «семантичного диференціалу», автоматизованого аналізу комплексу опитувальників, орієнтованих на оцінку проявів PTSD.

Скринінговий моніторинг психофізіологічного стану. Мета: об'єктивна моніторингова оцінка ефективності реабілітаційних заходів та психофізіологічного стану пацієнтів. Методики, що застосовуються для первинної психодіагностики та такі, що проводяться щотижня або за показаннями.

Психометрика. Ціль: оцінка рівня розвитку професійно важливих психофізіологічних якостей комбатантів (ветеранів) для профорієнтації за необхідності оволодіння новою професією. Методики: тестування із застосуванням програмно-апаратних тестових комплексів «Прогноз» та «Психолот».

Реабілітаційні заходи. Мета: відновлення психологічного, психічного та фізичного благополуччя, соціально-професійної реадаптації (абілітації) комбатантів (ветеранів) та сімейних відносин. Методи: природні фактори (ліс, повітря, теренкур); індивідуальна дієта; вітамінізація; лазня; відновлення фізичних функцій з роботою фізичних терапевтів із застосуванням методів кінезітерапії та використанням спеціалізованих тренажерів; фізичні тренажі з використанням спортивних тренажерів, кортів та столів для тенісу, басейну, волейбольних, баскетбольних та футбольних майданчиків; індивідуальна та групова психокорекція та психотерапія за участю психологів, психотерапевтів, психофізіологів; ауторегуляція із застосуванням програм БОС (біологічних зворотних зв'язків); фізіотерапія (за показаннями: електро- та магнітотерапія, сольова камера, озонотерапія, поляризована світлотерапія з використанням апаратів Біоптрон, підводне витягування тощо); лімфодренаж із використанням обладнання для пневмопресотерапії.

Соціальна реадаптація. Мета: відновити та покращити комунікативні якості комбатантів (ветеранів). Методи: психологічна корекція

поведінки та групові психотренінги взаєморозуміння та взаємодії у соціальних та трудових колективах.

Професійна реадаптація та перепідготовка. Мета: створити умови для оволодіння новою професією або видом діяльності комбатантами (ветеранами), які втратили можливість працювати за попередньою професією або на попередній роботі через інвалідність або інтерес до колишньої роботи внаслідок зміни особистісної ціннісно-мотиваційної структури. На початковому етапі роботи доцільно створити умови для навчання інформаційним технологіям (програмування, системне адміністрування) та менеджменту. Надалі розвивати види навчання відповідно до трендів соціального попиту.

Процес реабілітації та соціальної адаптації є досить складним і тривалим. Він в значній мірі залежить від якості проведеної первинної психодіагностики, та моніторингу змін психофізіологічних функцій протягом усього періоду відновлення. На кінцевому етапі це дає можливість більш об'єктивно оцінити результат задіяних реабілітаційних заходів, та проводити його моніторинг під час реабілітаційного процесу з метою корекції підходів за потреби.

Список бібліографічних посилань

1. Пономаренко В.І. Лисенко В.І., Милиця К.М., Бокланов М.С. Складання реабілітаційних програм. Мелітополь: ТОВ Друкарня «Друкарський світ», 2016.

Науковий керівник: Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор психологічних наук, професор.

Єр'оміна Софія Павлівна,

курсантка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Навчально-наукового інституту права та підготовки

фахівців для підрозділів Національної поліції

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ДО СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ: МЕТОДИ ТРЕНУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ

В сучасному суспільстві, де поліцейські стикаються з різноманітними та складними викликами, питання психологічної готовності набуває особливого значення. Зростання рівня стресу та психологічного тиску на правоохоронців визначає необхідність ретельного